

Број: 01-305-10/20/P-156-260

Датум: 15.10.2020. године

На основу одредби члана 28. став 1. алинеја 4. Закона о електричној енергији ("Службени гласник Републике Српске", број 8/08, 34/09, 92/09 и 1/11), члана 10. став 1. тачка 9. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске - ("Службени гласник Републике Српске", број 6/10 и 107/19), члана 33. став 1. тачка г. Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 59/10) и члана 74. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби ("Службени гласник Републике Српске", број 70/10 и 7/19), у скраћеном поступку рјешавања спора по захтјеву Пузигаћа Јовице из Лакташа, заступаног од стране Бориса Новковића, адвоката из Бање Луке, против Мјешовитог холдинга "ЕРС" - МП а.д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука, у вези са тарифама по којима се електрична енергија испоручује, односно у вези са обрачуном неовлаштене потрошње електричне енергије, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, на 156. редовној сједници, одржаној 15.10.2020. године, у Требињу, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. УСВАЈА СЕ захтјев за рјешавање спора Пузигаћа Јовице из Лакташа од 24.07.2020. године, којим оспорава Рачун за неовлаштено утрошену електричну енергију број НФ-300994550-8250-14257 од 15.06.2020. године у износу од 5.173,75 КМ, за мјерно мјесто ЕД број 300994550, преко кога се мјери испоручена електрична енергија у објекту подносиоца на адреси Луг бб, Општина Лакташи, те се овај обрачун ставља ван снаге.
2. ОДБИЈА СЕ захтјев подносиоца захтјева на накнаду трошкова поступка у износу од 1.125,00 КМ.

Образложење

Дана 27.07.2020. године, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) примила је захтјев за рјешавање спора Пузигаћа Јовице из Лакташа од 24.07.2020. године (у даљем тексту: подносилац захтјева), заступаног од стране Бориса Новковића, адвоката из Бање Луке, против Мјешовитог холдинга "ЕРС" - МП а.д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука (у даљем тексту: противна страна), у вези са тарифама по којима се електрична енергија испоручује, односно у вези са обрачуном неовлаштене потрошње електричне енергије. У захтјеву се у цјелости оспорава обрачун неовлаштене потрошње у износу од 5.173,75 КМ, који је противна страна обрачунала, јер је приликом контроле мјерног мјеста затекла магнет на бројилу. Подносилац захтјева је истакао да он није регистрован као крајњи купац на наведеном мјерном мјесту, да се бројило не налази на његовом посједу, већ у кругу привредног друшта „Vrdo comerc“ д.о.о. и исто му није доступно, те да он није предузимао никакве недозвољене радње на бројилу и мјерном мјесту. Поред тога, подносилац је указао

да приликом контроле мјерног мјеста нису испоштоване одредбе Правилника о поступку утврђивања и документовању неовлаштене потрошње и Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом ("Службени гласник Републике Српске", број 90/12 и 81/19) - у даљем тексту: Општи услови. Поред наведеног, указано је и да подносилац захтјева није био присутан приликом контроле мјерног мјеста, јер је био на дијализи, те да га противна страна није ни обавијестила о вршењу контроле мјерног мјеста. Такође, подносилац захтјева је истакао да бројило није замијењено након контроле, нити је исто достављено на контролу исправности Републичком заводу за стандардизацију и метрологију, те да није доказано било какво неовлаштено дјеловање на бројило, због чега нема ни основа да се задужује за обрачун неовлаштене потрошње. Због свега наведеног, подносилац захтјева предлаже да се усвоји његов захтјев којим оспорава обрачун неовлаштене потрошње, те да му се надокнаде трошкови поступка који се састоје од трошкова заступања од стране адвоката у износу од 750,00 КМ.

Противна страна је на захтјев Регулаторне комисије, доставила изјашњење о захтјеву подносиоца дана 02.09.2020. године. У изјашњењу је наведено, да је подносилац захтјева корисник објекта у коме се електрична енергије мјери преко мјерног мјеста ЕД број 300994550, док је као крајњи купац у евиденцијама још увијек уписан отац подносиоца захтјева Пузигаћа Миодраг, који је преминуо. На овом мјерном мјесту је извршена замјена бројила дана 25.04.2012. године и 25.06.2012. године, а потврде о замјени бројила је потписао подносилац захтјева. Противна страна је истакла да је приликом контроле наведеног мјерног мјеста затечен магнет који је онемогућавао правилно регистровање испоручене електричне енергије, због чега је сачињен обрачун неовлаштене потрошње. Даље је наведено, да је након контроле мјерног мјеста извршена обустава испоруке електричне енергије, али је мјерно мјесто поново укључено, јер је утврђено да је подносилац захтјева дијализни болесник. Такође, противна страна је истакла да бројило није достављено Републичком заводу за стандардизацију и метрологију ради контроле исправности, те да је на лицу мјеста извршен увиђај овлашћених полицијских службеника, који су фотографисали мјерно мјесто, због чега није било разлога да бројило фотографишу овлаштена лица противне стране. Указано је и да је због неовлаштене потрошње поднесена пријава надлежном тужилаштву.

Регулаторна комисија је оцијенила да су странке прибавиле довољно доказа на основу којих се може правилно и потпуно утврдити чињенично стање и донијети праведна одлука и без посебног саслушања странака и додатног прикупљања и извођења доказа, те је на 153. редовној сједници, одржаној 17.09.2020. године, донијела закључак да се у овом спору донесе одлука у скраћеном поступку. На истој редовној сједници, Регулаторна комисија је утврдила и нацрт рјешења у овом поступку. Закључак и нацрт рјешења су достављени странкама, те је остављена могућност да странке у року од осам дана доставе коментара на наведене акте. На интернет страници и огласној табли Регулаторне комисије објављено је обавјештење за јавност о рјешавању спора у скраћеном поступку, са могућношћу подношења коментара. У остављеном року пуномоћник подносиоца захтјева је доставио допис у коме је навео да нема примједби на достављени закључак о рјешавању спора у скраћеном поступку. Поред тога је истакнуто да се дјелимично оспорава достављени нацрт рјешења и то у дијелу одлуке о трошковима поступка, који се односе на трошкове правног заступања, односно сачињавања приговора и коментара на нацрт рјешења. Наиме, у коментарима је наведено да је подносилац захтјева неука странка, те да је морао да ангажује стручну помоћ од стране адвоката, те да су ти трошкови били нужни и оправдани. Такође се истиче да је противна страна проузроковала вођење овог поступка обрачунавањем неовлаштене потрошње и да је поступак по њу неповољно окончан, па је у складу

са одредбама члана 103. Закона о општем управном поступку, дужна да сноси трошкове поступка које је имао подносилац захтјева.

Поред подносиоца захтјева коментаре на нацрт рјешења је доставила и противна страна, која је у коментарима истакла да је мјерно мјесто подносиоца захтјева измјештено са његовог посједа на стуб електродистрибутивне мреже, те да је магнет изузела полиција, те да ће магнет послужити као доказ у кривичном поступку. Противна страна је предложила да Регулаторна комисија одложи доношење коначне одлуке док надлежно тужилаштво не донесе одлуку о одговорности подносиоца захтјева у погледу постојања кривичног дјела.

У поступку рјешавања овог спора извршен је увид у сљедећу документацију, коју су странке приложиле: Захтјев за рјешавање спора од 24.07.2020. године, Пуномоћ од 01.07.2020. године, Изјашњење противне стране број 4309/20 од 03.09.2020. године и број 2345/20–ЂВ од 31.08.2020. године, Потврду о замјени бројила од 25.04.2012. године, Потврду о замјени бројила од 25.06.2012. године, Налог за рад број 84245/5760595 од 08.06.2020. године, Записник о утврђивању неовлаштене потрошње електричне енергије број 001/00130 од 08.06.2020. године, Детаљне податке о записнику и обрачунским параметрима неовлаштене потрошње од 15.06.2020. године, Рачун за неовлаштено утрошену електричну енергију број НФ-300994550-8250-14257 од 15.06.2020. године, Пријаву неовлаштене потрошње број 1436/20-ЂВ од 15.06.2020. године, Одштетни захтјев број 1437/20-ЂВ од 15.06.2020. године, Обавијест број 1551/ЂВ од 24.06.2020. године, Приговор на рачун за неовлаштено утрошену електричну енергију од 03.07.2020. године, Одговор на приговор број 1735/20-ЂВ од 08.07.2020. године, Енергетску картицу ЕД број 300994550, Финансијску картицу ЕД број 300994550 и фотографије локације мјерног мјеста.

Након разматрања захтјева подносиоца, изјашњења противне стране и увида у приложену документацију странака, утврђене су сљедеће чињенице:

- Подносилац захтјева је један од корисника објекта у улици Луг бб, Општина Лакташи, коме се електрична енергије мјери преко мјерног мјеста ЕД број 300994550, у категорији потрошње "домаћинство", док је у евиденцијама противне стране као крајњи купац на овом мјерно мјесту уписан Пузигаћа Миодраг;
- Мјерно мјесто ЕД број 300994550 је у 2012. години измјештено на стуб електродистрибутивне мреже, који се налази на улици испред објекта подносиоца захтјева, а бројило и ормар су уредно пломбирани;
- Дана 08.06.2020. године овлаштена лица противне стране су извршила контролу мјерног мјеста ЕД број 300994550, којом приликом су Записником о утврђивању неовлаштене потрошње електричне енергије број 001/00130 од 08.06.2020. године констатовали да је на бројило постављен магнет ради онемогућавања правилног регистровања испоручене електричне енергије;
- Подносилац захтјева није био присутан приликом контроле мјерног мјеста од 08.06.2020. године;
- Бројило број 168721 које је постављено на мјерном мјесту ЕД број 300994550, није замијењено након контроле мјерног мјеста од 08.06.2020. године и достављено Републичком заводу за стандардизацију и метрологију, ради контроле исправности и утврђивања неовлаштеност дјеловања на бројилу;

- Противна страна није обезбиједила нити је приложила валидне доказе о затеченом стању на мјерном мјесту, односно доказе да је на бројило број 168721 утицано сталним магнетом;
- Противна страна је дана 15.06.2020. године сачинила обрачун неовлаштене потрошње, за период од годину дана, о чему је подносиоцу захтјева, достављен Рачун за неовлаштено утрошену електричну енергију број 300994550-8250-14257 у износу од 5.173,75 КМ;
- Подносилац захтјева је 03.07.2020. године, противној страни доставио приговор на обрачун неовлаштене потрошње на који му је противна страна, дана 08.07.2020. године, доставила одговор на приговор, у коме му је указано да се исти не може прихватити, те да се може обратити Регулаторној комисији;
- Противна страна је након контроле мјерног мјеста од 08.06.2020. године обуставила испоруку електричне енергије на мјерном мјесту ЕД број 300994550, али је ово мјерно мјесто поново укључено, након што је подносилац захтјева доставио документацију да је дијализни болесник;
- Подносилац захтјева није извршио плаћање износа који му је фактурисан по основу неовлаштене потрошње.

Имајући у виду наријед наведене чињенице, у овом случају се није са сигурношћу могло утврдити постојање неовлаштене потрошње у виду онемогућавања правилног регистровања испоручене електричне енергије на мјерном мјесту ЕД број 300994550, односно вида неовлаштене потрошње из члана 89. став 1. тачка б) Општих услова.

Противна страна је дана 08.06.2020. године вршила контролу наведеног мјерног мјеста, те је након обављене контроле у Записнику о утврђивању неовлаштене потрошње електричне енергије број 001/00130 од 08.06.2020. године констатовала, да је на бројилу од стране потрошача постављен магнет ради онемогућавања правилног регистровања испоручене електричне енергије. Међутим, из овог записника се не може закључити шта се десило са магнетом након контроле, односно не може закључити да ли је магнет изузет и ко га је изузео, те да ли је вршено вјештачење физичких својстава тога предмета. Дакле, из записника о утврђивању неовлаштене потрошње електричне енергије се није могло закључити да ли су предузете дужне радње на обезбјеђењу доказа у смислу одредби члана 221. став 1. Закона о кривичном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 53/12, 91/17 и 66/18), јер су неовлаштене радње у циљу онемогућавања правилног мјерења испоручене електричне енергије на мјерном мјесту, ради неовлаштене потрошње, радње извршења посебних кривичних дјела која се гоне по службеној дужности. Из изјашњења противне стране произилази и да је надлежном органу поднијета пријава ради покретања кривичног поступка због кривичног дјела неовлаштена потрошња електричне енергије или природног гаса, али противна страна није доставила доказе да је магнетом вршен утицај на исправно мјерење, нити доказе да је предузета било која радња на доказивању те чињенице, у смислу записника о увиђају, потврде о одузимању предмета, као и извјештаја о вјештачењу таквог предмета. У коментарима на нацрт рјешења противна страна је навела да су службеници Министарства унутрашњих послова изузели магнет са лица мјеста и исти предали надлежном тужилаштву, дана 06.08.2020. године, и да ће исти послужити као доказ у кривичном поступку. Међутим, о изузимању магнета са мјерног мјеста подносиоца захтјева од стране полиције, као и вјештачењу истог, противна страна није доставила било какав доказ. Посебно треба истаћи да се у записнику о утврђивању неовлаштене потрошње, као кључном доказу приликом

утврђивања неовлаштене потрошње, уопште не констатује да је магнет изузет од стране службеника Министарства унутрашњих послова, већ се само без навођења конкретних доказа закључује да је „потрошач поставио магнет на бројило“. Такође, противна страна је истакла да су службеници Министарства унутрашњих послова фотографисали мјерно мјесто и магнет, због чега није било потребе да се бројило фотографише од стране овлашћених лица противне стране. Треба истаћи да је такав закључак противне стране потпуно погрешан, јер је дистрибутер на основу одредбе члана 39. став 1. Закона о електричној енергији одговоран за стање на дистрибутивној мрежи и само дистрибутер може предузимати радње на мрежи и утврђивати стање на мрежи. Према томе, овлаштена лица противне стране приликом контроле мјерног мјеста, као и утврђивања постојања неовлаштене потрошње на мјерном мјесту, су дужна у оквиру својих овлашћења и одговорности да утврде све релевантне чињенице и исте констатују записником, те да о томе обезбиједу све одговарајуће доказе, а све у циљу потпуног документовања неовлаштене потрошње. С друге стране овлаштени службеници Министарства унутрашњих послова утврђују чињенице и обезбијеђују доказе искључиво за потребе евентуалног кривичног поступка и ова два поступка не искључују један другог и не могу се поистовјеђивати. Неоснован је приједлог противне стране да се одложи доношење коначне одлуке Регулаторне комисије до поступања надлежног тужилаштва, с обзиром да се у поступку пред Регулаторном комисијом утврђује чињеница постојање неовлаштене потрошње, док се у кривичном поступку утврђује кривична одговорност за предузимање неовлашћених радњи на прикључку и мјерном мјесту.

Поред тога, није познато нити у спису о томе има доказа, да ли је вршено било какво испитивања затеченог предмета, односно испитивању о каквом предмету се ради и са каквим магнетним и физичким својствима и да ли је и како тај предмет могао утицати на правилно регистровање испоручене електричне енергије. И у записнику о утврђивању неовлаштене потрошње се само штуро констатује постојање магнета на бројилу, без било каквог објашњења о каквом предмету се ради и на који је начин исти могао утицати на правилно мјерење испоручене електричне енергије.

Такође, треба истаћи да је противна страна у свом изјашњењу јасно навела да бројило након контроле од 08.06.2020. године није замијењено и достављено на контролу исправности Републичком заводу за стандардизацију и метрологију као надлежној институцији, како би се утврдило да ли је бројило исправно и да ли постоје трагови неовлаштеног дјеловања или било какви други утицаји на бројило, укључујући и дјеловање магнета, како би се прибавили валидни докази у циљу утврђивања постојања неовлаштене потрошње. Треба указати да је Републички завод за стандардизацију и метрологију, на основу одредби члана 10. и 20. Закона о метрологији ("Службени гласник Републике Српске" број 33/16) надлежан да врши верификацију мјерила, те да обавља ванредне контролне прегледе мјерила која су у употреби, а на основу члана 24. овог закона.

Поред наведеног, треба указати и да контроли мјерног мјеста ЕД број 300994550 од 08.06.2020. године, није присуствовао подносилац захтјева, нити је могао дати осврт на само вршење контроле, нити се могао изјаснити о тврдњама противне стране у погледу постојања магнета, прецизног мјеста гдје је магнет затечен и о поступању са магнетом након обављене контроле мјерног мјеста.

Што се тиче навода подносиоца захтјева да он није регистрован као крајњи купац, те да није пасивно легитимисан у овом поступку, треба истаћи да је он прихваћен као странка у овом поступку, с обзиром да је управо он и поднио захтјев за рјешавање спора и да је у свом захтјеву навео да је један од корисника објекта за

који се електрична енергија мјери преко мјерног мјеста ЕД број 300994550. Треба указати и да је подносилац захтјева потписао Потврду о замјени бројила на овом мјерном мјесту од 25.06.2012. године, што указује да дужи временски период користи наведени објекат. У евиденцијама противне стране је као крајњи купац на мјерном мјесту ЕД број 300994550 уписан Пузигаћа Миодраг, а из изјашњења противне стране произилази да се ради о оцу подносиоца захтјева, који је преминуо. С тим у вези треба указати, на одредбе члана 52. став 8. Општих услова, којом је прописано, да је лице у посједу објекта дужно да обавијести снабдјевача о смрти регистрованог крајњег купца, као и одредбу става 9. истог члана на основу којег снабдјевач може захтјевати од лица које се налази у посједу објекта да закључи уговор о снабдијевању до утврђивању насљедника. Даље, одредбом члана 52. став 10. Општих услова је прописано да је насљедник или правни сљедбеник дужан да закључи нови уговор о снабдијевању, док је одредбом става 11. истог члана прописано да снабдјевач може од дистрибутера захтјевати да изврши искључење објекта са електродистрибутивне мреже, уколико насљедник/правни сљедбеник одбије да закључи уговор о снабдијевању и регулише затечене обавезе. Дакле, потребно да противна страна, као и подносилац захтјева предузму све потребне радње које су прописане одредбама члана 52. Општих услова, како би се у евиденцијама противне стране ускладили и уписали одговорајући подаци за мјерно мјесто ЕД број 300994550, а који се односе на крајњег купца на овом мјерном мјесту.

Имајући у виду напријед наведено чињенично стање и наведени правни основ, а посебно чињеницу да се на основу приложене документације странака није на несумњив начин могло утврдити постојање неовлаштеног дјеловања на бројило на мјерном мјесту ЕД број 300994550, противна страна није могла да сачини обрачун неовлаштене потрошње у износу од 5.173,75 КМ, који треба ставити ван снаге, како је то одлучено је у тачки 1. диспозитива овог рјешења.

Захтјев пуномоћника противне стране за накнаду трошкова поступку се није могао уважити. Наиме, овај спор је рјешаван по правилима скраћеног поступка и није било потребе за одржавањем усмене расправе и непосредним извођењем доказа на самој расправи, гдје би евентуално требала стручна помоћ странци. У овом случају је било довољно доставити захтјев Регулаторној комисији и у истом навести шта је предмет спора, односно да се оспорава постојање неовлаштене потрошње електричне енергије. Регулаторна комисија би и у том случају, као и у овом поступку, на основу одредбе члана 59. Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби од противне стране затражила и прибавила сва потребна изјашњења и расположиве доказе. Противна страна, као кориник дозволе за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије, је на основу одредбе члана 31. став 2 Закона о електричној енергији дужна Регулаторној комисији доставити све тражене податке и расположиву документацију. Неиспуњење ове дужности је санкционисано прекршајном одговорношћу, одредбом члана 96. став 1. тачка 5. Закона о електричној енергији.

Надаље, Регулаторна комисија је на основу одредбе члана 23. алинеја 1. и члана 24. алинеја 6. и 10. Закона о електричној енергији надлежна да врши надзор над радом електроенергетских субјеката, међу којима је и противна страна као дистрибутер електричне енергије, те је надлежна да обезбиједи транспарентно и недискриминаторско понашање на тржишту и да доноси мјере на спречавању монополског понашања на тржишту. Дакле, за поступање Регулаторне комисије у оваквим правним стварима је довољан поднесак са потребним информацијама о предмету спора. Овдје је битно да се крајњи купац претходно обратио противној страни са приговором у смислу одредби члана 9. тачка ж, л, м. 109. и 110. став 3. Општих услова, те испоштовао процедуру по приговору и покушао непосредно са

противном страном ријешити спорни однос. На основу одредбе члана 9. тачка ж. и члана 109. став 6. Општих услова, крајњи купац се може противној страни обратити и усменим путем и прибавити све потребне информације, како би заштитио своја права.

У коментарима подносиоца захтјева се наводи да је подносилац захтјева, као крајњи купац електричне енергије, неука странка, али није образложено на чему се заснива та околност. Неукост странке се не може по аутоматизму прихватити, јер би то значило да у управном поступку странка мора увијек ангажовати адвоката, што је у супротности са одредбама члана 103. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18).

Наведене одредбе Закона о електричној енергији и Општих услова, управо обезбјеђују заштиту права крајњих купаца електричне енергије и када они немају потребна знања о правилима поступка. Имајући у виду надлежности Регулаторне комисије за рјешавање спрова на тржишту електричне енергије и надлежност надзора над радом електроенергетских субјеката, као и на основу одредбе члана 15. Закона о општем управном поступку, у овом поступку је Регулаторна комисија водила рачуна да незнање и неукост странке не буду на штету права која им по закону припадају.

Због тога се није могао усвојити захтјев подносиоца захтјева за накнаду трошкова правног заступања, односно сачињавања приговора у износу од 750,00 КМ, као и сачињавања коментара на нацрт рјешења у износу од 375,00 КМ, јер ови трошкови у конкретном случају нису били ни нужни ни оправдани, у смислу одредби члана 103. став 1. и 3. Закона о општем управном поступку. Одредбом члана 103. став 1. Закона о општем управном поступку, прописано је да свака странка по правилу сноси своје трошкове у поступку, укључујући и трошкове правног заступања, док је одредбом става 3. истог члана закона прописано да се трошкови правног заступања надокнађују само у случајевима када је такво заступање било оправдано. Према томе, правило је да у управном поступку странка сама сноси наведене трошкове, осим изузетка када су ови трошкови оправдани, што овдје није случај, нити је то документовано, па је оцијењено да би подносилац захтјева, како крајњи купац електричне енергије и без ангажовања адвоката могао успјети у овом поступку. Имајући у виду наведено, Регулаторна комисија је тачком 2. диспозитива овог рјешења, одлучила да свака странка сноси своје трошкове, које је имала у овом поступку, а на основу члана 27. став 2. Закона о електричној енергији, а у вези са одредбама члана 103. став 1. и 3. Закона о општем управном поступку.

Правна поука заснива се на одредби члана 25. став 2. Закона о енергетици ("Службени гласник Републике Српске", број 49/09) и одредбама члана 5. и 15. Закона о управним споровима ("Службени гласник Републике Српске", број 109/05 и 63/11).

Правна поука: Ово рјешење је коначно. Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Требињу у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Предсједник

Владислав Владичић